

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor
Fél évre . . . . . 4 kor
Negyed évre . . . . . 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petítésora 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfuttató:
STRAUSZ SÁNDOR.

A drágaság ellen.

A nagy drágaságról való panaszkodások nem mai keletűek. Egész Európában évek óta keservesen érzik, hogy az életszükségletek kielégítésére szolgáló cikkek árai egyre emelkednek, anélkül, hogy a keresleti viszonyok ezzel az emelkedéssel lépést tartanának. Ez az általános drágaság volt az oka, hogy a mai speciális drágaságunkra több figyelmet nem fordítottak vezető körünk, úgy tartván, hogy a kórság általános: a drágaság a nemzetközi áruforgalomból kifolyólag minden ország lakosságát egyformán sújta, szakadatlan sorozatára volt szükség, míg megérlelődhetett a meggyőződés, hogy hazánkban a természetes és indokolt áremelkedéseken felül még élelmszer- és egyéb uzsorák is teszik szinte elviselhetlenné a lakosság legalább kilenc tizedrészeinek életét.

Végre is ügyet kellett vetni a panaszkodásra, annál is inkább, mert azzal fenyegettek, hogy az adózó elemek tőnkre jutnak. Nemcsak a megélhetés megkönnyebbítésében rejlik nagy közgazdasági előny, hanem az adóforrások megmentése készítette a kormányt, hogy a drágaság problémájának megoldásába fogjon. A mód, hogyan és az eszközök, amelyekkel a nagy drágaságon segíteni akar minden képpen megfelelőeknek mutatkoznak, csak az a baj, hogy bizonyos huzamosabb időig fog tartani, míg a teendő intézkedéseknek foganatja lesz, noha a kormány erősen igéri, hogy már az ősz folyamán fog segítséget nyújtani. Aki azonban ismeri hivatalos apparátusainak lassúságát, az ankéntek, értekezések, tanácskozások és mi más néven nevezendő, majdnem azt mondhatnók: kerékkötők akadékoságul, az ebben az ígértben nem igen mer bízni. A zöld asztal mellett nem látni a nyomor íesztő képét, a jóllakott gyomornak nincsen érzeke a verejtékes munkában görnyedezők szűkölködéseit iránt. Az emberszerető, dicséretreméllő szándék, melyet még az alaposágra vágyó hajlam is reguláz, így késleltetik a kivitelben és nem igen lehet reményünk arra, hogy a kormány legújabban megindított mozgalmának áldásait már a tél folyamán érezhessük.

Bármint is legyen azonban, mégis örömmel látjuk, hogy a szemtelen uzsoráknak véget akarnak vetni. Még szivesebben látjuk pedig azt, hogy a kormány akciója az egészséges munkáslakások bérének olcsóbbá tételére is irányul. A lakbér a szegény ember keresetének igen nagy részét emészté fel, s ha kevesebb lakbért kell fizetni, az ily módon megtakarított pénzből egyéb, eddig nélkülözött cikkek bevásárlására telik, de több figyelemmel is lehet a maga és hozzátartozóinak egészségére és esetleg lelkét nemeseítő élvezetekre is fordíthatja a lakbérből megtakarított pénzt.

A drágaság csökkentésére egyuttal növeli a takarékosági ösztönyt, amire különösen ami népünknek oly nagy szüksége van. A mai viszonyok közt ugyan nem lehet ráfogni a kevésbé vagyonos néposztályokra, hogy pazarlók — nincs miből. De mihielyt sikerül valamelyes türethető megélhetési viszonyokat teremteni, arra kellene a legnagyobb gondot szentelni, hogy magyar népünk — okulva a külföldi lakosság példáján — életszükségleteinek kielégítésében mértékletesebb legyen, ne vonja ugyan meg magától és öveitől a test és lélek épségben tartása okvetlenül szükségesekeit, de használja fel az árcsökkenésben mutatkozó előnyöket a takarékosági hajlam fokozására.

A legtöbb nemzet nemcsak élelmevelőségének, az adott viszonyok ok- és észszerű kiaknázásának, minő például az ipar és kereskedelem forszírozása, hanem a szerzett jövedelmek- és kincsekkel való okos és mértékletes elbánásának köszönheti nagyságát. Ha ezen az uton követjük őket a mai nál jobb megélhetési viszonyok közt is, akkor a kormány legújabb kezdeményezésére nagy áldást fog jelenteni a sok csapástól megvisselt magyar nép részére.

Az egészséges házról és lakásról.

A lakóház, mint műveltségi, mint társadalmi, mint egészségügyi szempontból fontos kérdés.

A nép társadalmi jólétére és nyugalomára lényeges befolyásuk van a lakásvizonyoknak. A rossz lakásokban ugyanis csökken a munkakedv, romlik az erkölcs, elégedetlen lesz a hangulat. E rossz lakásokban találja támogatását a szociálizmus. E rossz lakásokban támad és terjed a betegség is, ragályos kórok, melyek azután nemcsak a rossz lakás lakóját fenyegetik, hanem az összes népességet. Nagy városokban különösen fontos, hogy a szegényebb népességnek is kényelmes és egészséges lakás nyujtassék. Ezt celozzák a mindinkább terjedő munkás-házak.

A lakásoknak befolyása az egészségre igen jelentékeny. Az egészségtelen ház és lakás inkább veszélyezteti a beköltöző egészségét és életét, mint a legvérengzőbb háboru a katonáét. Az egészségtelen ház káros befolyását észre lehet venni minden egyes lakóján.

Az egészséges ház első kelleke az egészséges telek, a talaj. A talaj, melyre házat építünk, oka lehet annak, hogy a ház fennállásának egész ideje alatt egészségtelen maradjon.

Különösen ártalmas, ha a talaj szennyyezve van állati és növényi hulladékokkal, a minő árnyékszékgyödörökből, csatornákból szokott a falba hatni.

A szennyes talaj két módon fertőzheti

a felette lakót. Először a víz által, mely a talajban szintén szennyes lesz; másodsor a talajlég által. A talajban levegő, talajlég van s ez a levegő a talajban fel-alá áramlik, s időnkint eltölti az utcák, udvarok, nevezetesen pedig a lakószobák légkörét. A talajlég, ha szennyes talajban rothadó anyagokkal érintkezett, azokból oly anyagokat vehet fel, melyek által megfertőzheti az embert, a ki a talajleget belelégi.

A nagy házaknak erkölcsi, kényelmi és egészségi hátrányai vannak. A magas, több emeletű házak egészségtelenek. Legcélszerűbb lakóház az egyemeletes, amelyekben alul vannak a nappali, s az emeletben az éjjeli helyiségek.

Az építkezésre való anyagok minősége is fontos kérdés egészségi szempontból. Az építésre szánt anyagok likacsosak legyenek, hogy a falon át természetes szellőztetés történhessék; legyenek továbbá szárazak és rosz melegvezetők. Ezeknek a kellekeknek megfelelel a jól égetett téglá.

Nedvesség szempontjából különösen fontosak az új, eléggé ki nem száradt lakóházak. Nagyobb épület falai egy-két év alatt sem száradnak ki annyira, hogy minden ártalmasságukat elveszítenék. A száradás előmozdítására a leghathatósabb eszköz az ablakoknak és ajtóknak folytonos nyitvatartása, a folytonos szellőztetés.

A szoba falának meszelése a leglányósebb módja a fal kezelésének. A fal festése azzal a hátránnyal jár, hogy e miatt ritkán meszlik a falat. Még hátrányosabb egészségi szempontból a falaknak papirkárpitokkal való bevonása, mert a papirkarportat a falnak likacsosságát csökkenti, mert az nedvesség által rothadásba hozatik, s ekkor fertőzi a szoba levegőjét, s mert az igen gyakran mérges szinzel van befalazva, amely szin a szoba lakójának egészségét megtámadhatja.

A szoba padlója is fontos. Nálunk fapadlót, nevezetesen puha és kemény fapadlót használnak. A keményfa egészségesebb, mert kevésbé veszi magába a szennyet.

Az ablakok tágasak legyenek, hogy a viláosság és tiszta levegő bőségesen bejuttalasson.

De nem elégséges a házat egészségesen építeni és helyesre berendezni; azt helyesen fel is kell használni. A felhasználásnál három egészségi tényezőre kell figyelemmel lenni: a ház tisztaságára, a szobák szellőzésére és a fűtésre.

A folytonos és bőséges tisztogatás, mosogatás, egyik főtényezője a lakás egészségesebb voltának. Ez okból fontos, hogy a lakásban kényelmesen lehessen sok tiszta vízhez jutni.

A szoba szellőztetése azért szükséges, mert a bentlakás közben a levegő különböző módon szennyezettik be, s egészségtelenné válik.

A legtöbb szenny a lélegző, izzadó ember által jut a szoba levegőjébe; azonban a fűtés és világítás által is jelentékenyen romlik a szoba levegője. Ezeknek kívül rontja a szobalevegőt a por is, amely a butorkáról, szőnyegekről, a ruházatról, sőt magáról a test felületéről is elválik.

A romlott szobalevegő igen ártalmas az egészségre, s ha azonnal nem is vesszük észre, hogy egészségünk szenved valamely rosszul szellőztetett szobában, idővel, évek múltán, annál szomorubbán fogjuk tapasztalni annak befolyását.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXIV-ik évfolyam IV-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük az előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás történiék. Tisztelettel a kiadóhivatal.

— **Helyezés.** A vall. és közoktatásügyi miniszter Dékány Mihály csáktornyai áll. tanítóképző intézeti rendes tanár a budapesti VI. kerületi állami tanítónőképző intézethez helyezte át.

— **Csáktornya jövő évi virilistái:** Gróf Festetics Jenő, Neumann Miksa, Szentterenci Zárda, Morandini Bálint, Antonovics József, Hajas József, Wollák Rezső, Pecsornik Ottó, Kohn Herman, Heinrich Miksa, Molnár Elek, Villamostelep, Bécsey Albert, Graner Miksa, Graner Mór, Déli Vasut, Rosenberg Lajos, Zozoly Ferenc, Csáktornyai takarékpénztár, Mayder Mark; póttagok: Szivoncsik Antal, Scheffer Rezső, Löbl Rezső, Hochsinger Sándor, Kántor Bernát.

— **Megyebizottsági tagválasztás.** Folyó év végén a választott megyebizottsági tagok egyrésztének a mandátuma lejártán a szeptemberi törvényhatósági közgyűlés megyebizottsági tagválasztásra határidőül folyó hó 21-ét tűzte ki. Csáktornyan e napon két kisorolt megyebizottsági tag helyett, lesz választás a községháza nagytermében.

— **Halálos végű kemény javítás.** Novák Elek kedveshegyi lakos folyó hó 8-án ház-

nak fából készült keményét javíttatta, s miközben az egyik régi deszkát nagyobb erővel kiemelte, egyensúlyt veszítve a keményen keresztül lezuhant és szörnyet halt.

— **Nyár az őszben.** Már itt van az ősz teljes mivoltában, sárguló faleveleivel, ököryálaival s minden egyéb jelenségeivel. De azért az ősz nem sokat enged a nyár melegéből, különösen a mult hét utolsó napjáig valóságos kánikulai melegek is voltak egyes napokon. Természetesen a meleg napoknak a kísérői, a nyári zivatarok nem maradtak ki. Folyó hó 6-án mult vasárnap este Csáktornyan és környéken tikkasztó meleg után villámlás és menydörgéssel nyári zivatar keletkezett, a melynek magja is volt. Mogyorómagyságu jégszemek estek este 9 órákor s csak az volt a szerencse, hogy rövid ideig, kevés és nagy mennyiségű esővel.

— **Az érzéki és szellemi fogyatkozásban szenvedők iskoláztatása.** Apponyi Albert gróf kultuszminiszter az érzéki és szellemi fogyatkozásban szenvedők iskoláztatásának előmozdítására körrendeletben hívta föl a főispánokat. A vakok, siketnémák és gyöngelméjűek oktatása — mondja rendeletében — nemcsak humanitárius és közművelődési, de nemzetgazdasági okokból is rendkívül fontos. Ezért felszólítja a főispánokat hassanak oda, hogy a szerencsétlenek oktatásának célszerű és szükséges volta minél szélesebb körben menjen át a köztudatba, mert csak így lehet remélni, hogy az egyházi hatóságok, a törvényhatóságok és a társadalom is szeretettel fogják fölkarolni a fogyatékosok oktatásának ügyét s a jótékonykosság eszközeivel hathatósabban fogják elősegíteni. A miniszter rendeletéhez a fogyatkozásban szenvedők iskoláztatásának állapotáról szóló ismertetést csatolt, mely igazolja, hogy nálunk ez az ügy még nagyon szánalmas állapotban van s megérdemi, — hogy nemcsak a jó emberek, de a hatóságok is komolyan foglalkozzanak vele. — Újabb intézetek föllállítása nem a jóakarat, hanem az anyagi eszközök elégtelenségén mulik s ezek előteremtéséhez nemcsak az állam, hanem a törvényhatóságok, egyházi hatóságok, és összes társadalmi tényezők együttes közreműködése szükséges. Az

anyagi eszköz elégtelenségén kívül még egy másik dolog is akadályozza ezen a téren a fejlődést, nevezetesen az, hogy az ily szerencsétlen gyermekekkel sujtolt szülők nagyrészt nem hatotta át az a tudat, hogy gyermekeik megfelelő oktatás által megmenthetők. — A miniszter arra is felhívja a főispánokat, hogy az alárendelt hatóságok után ne csak a közönséget nyerjék meg az ügy támogatására, hanem hassanak oda, hogy azok a szülők, akiknek ily szerencsétlen gyermekek van, küldjék gyermekeiket az illető intézetbe.

— **Házasság.** Valló Vilmos kassai fö. reális. tanár leányát Sárkát e hó 8-án vezette oltárhoz Kassán alsólelőci, jezernicei és tarnóci Tarnóczy Béla budapesti m. kir. posta és távirtdaigazgatósági számvizsgáló és földbirtokos. Az esketést dr. Takács Menyhért jászóvári prépost-prelátus, főrendiházi tag végezte. Tanuk voltak a menyasszony részéről Orlovskzy István förealisk. ig. véglegény részéről Naményi Koncz Gyula, az abaujvármegyei árvaszék nyug. elnöke.

— **Tűz.** Özv. Ladics Istvánné mártonhalmi lakosnő szeptember 21-én parázson egy tányérban zsírt melegített, hogy azzal egyik beteg sertését megkenje. E melegített zsírt az olba vitte s nem vette észre, hogy a tányér aljához egy darab parázs tapadt, mely az olban leesett az ott levő szalmára. Alighogy eltávozott az asszony az olból már meggyuladt a szalma s ettől az ol s oly gyorsan terjedt a tűz — a különben isszár az időben, hogy rövid idő alatt lángokban állott és leégett 6 sertésol, 2 istálló, egy magtár, egy gazdasági melléképület, kukoricagőre és a sertésolokban bennégett 13 db malac. A kár 3725 K s biztosítva semmi sem volt.

— **A gyermekek játszanak.** Maurics Márton és Makovecz Péter globokai (Hogykerület) lakosoknak közös istállója folyó hó 5-én délután 3 órákor kigyuladt s az istálló, a lakóház melléképületeivel együtt, takarmány, aszlagokban levő gabona mintegy 1800 korona értékben leégett. A vizsgálat kiderítette, hogy a tüzet Makovecz Márton 4 éves Ferdinánd nevű fia idézte elő akkép, hogy az istállóban játszódva, gyufával meggyújtotta az ott levő szalmát. Mikor a

T Á R C A.

A fősvények.

— Miért adjam oda a méheknek az én finom, édes nedvet, mi közöm hozzájuk? — Így boszankodott egy dús akácvirág, mikor a szorgalmas méhek körülzsongták és édes méznedvet akartak színi kelyhéből. — Eh, menjetek innen! Én bizony nem adok semmit, magannak tartom meg az édességet!

— És erre oly erősen megrázta magát és ide-oda himbálózott, hogy a méhek nem férhettek hozzá és tova száltak jobb szívű virágot keresni.

— Vajjon miért adta neked a természet az édes nedvet? — kérde a zsenge nefelejtis, mely közelében, a csermely szélén nyílt. — Adj a közjónak kincsedből, hiszen nem szereztél fáradsággal, Isten ajándéka az. Óh, ha engem megáldott volna oly dús kincscsel, mily örömet osztanám meg a szorgalmas méhecskéikkel!

— De én nem akarok osztani senkivel sem ami az enyém, azt meg is tartom magannak, — felelt durcásan az akácvirág és még jobban hánytavetette magát.

— Kár, rá, rá, rá! — szólalt meg a tyúk a sövény mellett bujkálva; — az én gazdasszonyom elszedte minden tojásomat, én pedig csibéket akarok kelteni — bizony nem adom oda tojásaimat — itt a bokor alatt csinálók fészket, s oda rakom, hogy a gazdasszony rá ne akadjon.

— Hát aztán mit csinál az a sok tojással? —

kérdé az öreg, tapasztalt háziivarangy. — Valamennyit nem bírod betakarni és átmelegíteni, s úgy elromlik hiába hátha, — záporosó jön, akkor elázik a fészket. Add te csak oda tojásaimat annak, aki gondoz és enned ad

— Ej mit értesz te ahhoz, meredt szemű varangy! Te már öreg vagy, most nem a régi világot éljük, mi fiatalok okosabbak vagyunk.

És tyúk fészket kapart magának és oda tojta szép sárga tojásait, nagyokat kódásolva, hogy a harmadik szomszédában is meghallották.

Az akácfa alatt ült egy öreg ember, a meleg napon sütkeözve, reszkető kezében levél volt, melyet olvasott.

— Pénzt! Igen, az kellene neki! — dörmögött boszusan. — Én törődött öreg ember én adjak neki pénzt! Hát tehetek én róla, hogy háza leégett, a földjeit meg elpusztította a víz — furcsa! Hiszen ő fiatal, ép és erős, dolgozzék, keressen, éljen, a hogyan tud — felesége beteg és nincs hova lehajtsa fejét — minek nősült? — Én nem mondtam neki, hogy vegye el azt a leányt, ki olyan szegény volt, mint a templom egere — szerettel — hát most érje be vele! — Az én szép pénzecskémet amit oly keservesen összekapartam hosszú életemen át, bizony nem fecselelem el, amíg élek — én segítem őt — hát nem tudja a bolond azt a példabeszédet: «Segíts magadon, akkor Isten is megsegít?»

Hiába ereszkedett nélje az emlékezet anyaga, eleje varázsolta rég elhalt nővére képét árva kis fiával karján hiába, sugá fölébe ez az angyal a szegény haldokló özvegy utolsó szavait:

•Bátyám, könyörülj rajtunk! Ne Hadá a fiamat éhen elveszni — az árva hálakönyei áldást hoznak majd házadra!•

Az öreg ember nem akarta megérteni e hangokat, kezével hadonizott a levegőben, mintha egy alkalmatlan, zümmögő legyet akarna elkergetni, aztán apróra tépte a levelet és beledobta a patakba ...

Mikor a nap már a láthatár felé hajolt, a meleg tavaszi délután folytatán a déli égen egyre szaporodtak, tornyosultak a felhők, kezdetben vakítóan fehérek voltak, mint a havasok csuesai, aztán lassanként sűrűs színe kezdtek játszani, míg végre sötétlen, fenyegetően terjedtek möhöz el-elnyelve az ég vidám kékjének egy-egy darabját; a játszi szellő, mely eddig könnyedén enyelgett a virágokkal, egyszerre bősz viharra változott, menydörgés, vilámlás érte egymást és nagy cseppekben megeredt a zápor, a fák hajlongtak, nyögtek és ime! az akácának letörött éppen az az ága, melyen a fősvény, elbizakodott virágfüz volt, s most ott hevert vihártépten, záporozottan a sárban, méznedvvel együtt — most már nem kellett a méheknek sem ...

A takarékos tyúk másnap megint oda sompolygott nagy titokban a sövény alá, hogy megint oda rakja a második tojást — s ime! a fészketben találta a tegnapiak üres hűját. Egy ürge menyét megitta tartalmát, s most is ott leskelődött, hogy a másodikát elvigye kicsinyeinek.

A tyúk kiabált, rikácsolt — s a varangy

— Fősvénykedél, ugy-e, te okos tyúk; ki-

szalma erősen kezdett égni. Szerencsére a kis gyermek még ideje korán kifutott az istállóból s így neki semmi baja sem lett. Az elégtelt értékekből biztosítás révén 880 korona térül meg.

— **A csáktornyai önk.** tüzoltó-egylet f. hó 5-iki szüreti mulatságán felülfizettek:

Grünwald és Schwarz 10 K. Hajas József, Antonovics József, Rosenberg Lajos, 5—5 K., Löbl Rezső, Benedikt Béla, Strausz Sándor 3—3 K., Meider Márk, Petrics Ignác, Stráha Károly, Plichta Béla, Pethő Jenő, Brucker Gyula, Rosenberg Richárd, Holub Oszkár, Vas Aladár, 2—2 K., Szalai Lászlóné 1 K. 40 f. Simon József, Kreutz Lipót, Szocsics Mihály, Hoffmann Gyula Ivancsics Ignác, Hutter Géza, Cvetkovics Antal Binder Károly, — Prostenik Gusztav, — ifj. Premecz Miklos, — Oreski István, — Králl Mátyás, Dr. Schwarz Albert, Hirschman Leo, Strausz Miksa, Mráz Kálmán, Molnár Ferencz, Heinrich N., Mastnak Josef, Kristofics Károly 1—1 K., N. N. 1 K. 40 f. N. N. 1 K. N. N. 30 f. Szöllővel hozzájárultak: Morandini Bálint, Nuzsy Mátyás, Neumann Samu és Rozman Róbert zárdafőnök. A jóltekü adakozóknak valamint a mulatságon szereplő hölgyeknek és uraknak az egyesület ezulon is a leghálásabb köszönetét fejezi ki.

— **Hirdetmény.** Közhírré tételik, hogy a gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907. évi XLV. t. cz. folyó évi november hó 1. napján életbe lép. Figyelmezteti ennél fogva Csáktornya község előjárósága a Csáktornya nagyközség területén lakó gazdasági külső cselédeket hogy új cselédkönyveik megszerzése céljából Csáktornyan a község háza 1 számú hivatalos helyiségében f. hó 28, 29 és 30 napján a hivatalos órák alatt a törvényes követezmények terhe alatt megjelenjenek. **Negjegyeztetik, hogy oly egyének a kik régi cselédkönyvvel vagy munkás igazolvánnyal bírnak már, azt beszolgáltatni tartoznak és hogy azon gazdasági cselédek, a kik már szolgálatban állanak és helyüket folyó év november hóban sem változtatják — azoknak régi cselédkönyvük 1908 évi december hó 31-ig érvényes; ellenben minden gazdasági cseléd a ki folyó év november hó 1.**

nek van most haszna a tojásdoból? ... egy idegen tolvajnak!

Az öreg ember egy napon ott ült vasas pénzládája mellett, feje még kopaszabb, háta még görnyedtebb lett, görbe ujjai sóvár gyönyörrel turkáltak az arany- és ezüstpénzben, nem sejtte, hogy háta mögött ott állt a halál, csonkításban tartva a fővenyőrt az öreg otvass a pénzt és a fővenyő lassan, de folyton hull-hull, alul egyre szaporodik, felül egyre fogy és mikor lehullott az utolsó szem is — a halál lassan végig simított hideg kezével a vén zsguri kopasz fején ... ujjai görcsösen belemarkoltak a pénzbe — hörgő sóhaj lebbent el a száraz ajkáról — s előre bukott a pénzcs ládába kincseire, melyeket nem vihett el magával ... unokaöccsese kit nem akart segíteni, neje sirján agyonlőtte magát — kincseim idegen emberek, nevető örökösök osztokodtak, — egyetlen könyv sem hullott koporsójára ...

A puszta sirdomb felett pacsirta lengett a levegőben, dalos torkát fűrszta a tiszta aetherben, zengé:

Adjatok, — adjatok — a kiket a sors megáldott érdemés fáradság nélkül — adjatok szeretettel, kegyelettel, amit nektek adatott. Segítség: mások baján, enyhítések a szenvedők fájdalomt — ne fősvénykedjétek — ne gyűjtsetek kincseket azért, hogy szekrénybe zárjátok, ha nem akartok osztokodni a szenvedőkkel, ha nem akartok áldozni a köző oltárán — majd jön a fergeteg, a tolvaj, a halál — és a pénznek, az összezsugorogtatott kincseknek ti nem vesztétek hasznát!

napja után lép szolgálatba, az már új cselédkönyvet váltani tartozik.

— **Horvátok párbaja magyar területen.** Gróf Orsics Nándor és Bobosielár Iván horvát joghallgatók szeptember 15-án délután Varasdrol a varasdi hidon át magyar területre jöttek és itt a Dráva partján 6 óra körül párbajt vívtak egymással. A két horvát joghallgatót most felelősségre akarják vonni az elkövetett párbaj vétség miatt s a párbaj körülményeinek a kinyomozása céljából megkeresték a csáktornyai járási hatóságot.

— **Táncvizsga.** Merkl József előnyösen ismert fővárosi táncitanító folyó hó 19-én a Zrinyi szálló nagytermében tartja tanfolyama befejezésül táncvizsgát. A meghívottak az alkalmára már széjjelküldték. Beléptidij személyenkint 1 korona.

— **Az Urániá** tudományos színház kedden, szerdán és csütörtökön, zsufolt teremben nagy érdeklődés mellett tartotta tanulságos előadásait. Szerdán délután leszállított árákkal a tanulóifjúság tekintette meg.

— **Pettauban** f. hó 16-an nagy állatvásár tartatik.

— **Állatdíjazással összekötött országos vásár.** Perlak község közönsége a Zalavármegyei Gazdasági-Egyesület közreműködésével és anyagi segítségével a folyó évi október hó 22-én tartandó Szent Lukácsnapin vásáron a felhajtott legszebb állatok számára állatdíjazást rendez. A díjak következők: A Zalavármegyei Gazdasági-Egyesület díjai: 1. A legszebb nőri fajtájú 3 éves felüli tenyészkanca, csikóval együtt 30 kor. 2. A legszebb könnyű kanca vagy ménlónak 20 kor. 3. A legszebb nőri fajtájú szopós csikónak 30 kor. 4. A legszebb 2 éves kanca vagy méncsikónak 20 kor. 5. A legszebb 3—6 éves tenyésztehénnek borjuval 20 kor. 6. A legszebb 1—2 éves üszőnek 20 kor. 7. A legszebb 1—3 éves malacos anyagőbének 10 kor. Perlak község díjai: 8. A legszebb nőri fajtájú szopós csikónak 30 kor. 9. A legszebb 2 éves kanca- vagy méncsikónak 20 kor. 10. A legszebb nyugati fajtájú 1—2 éves bikának 20 kor. 11. A legszebb 1—2 éves üszőnek 20 kor. 12. A legszebb 1—2 éves tenyészkanak 10 kor. Lange Kelemen állatorvos díja: 13. A legszebb nyugati fajtájú 1—2 éves bikának 20 kor. Az állatdíjazás a vásár napján délelőtt fél 11 órakor a vásártéri cédulához előtti téren Perlak község által kiküldött bizottság és a Zalavármegyei Gazdasági-Egyesület titkárnak közreműködésével fog megejteni. A Szent Lukács napi vásár kiválóan alkalmas mura-közi lovak beszerzésére, mire a gazdaközönség figyelmét ezennel felhívjuk. Minden a vásárra vonatkozó ügyben megkeresésre szívesen szolgál felvilágosítással Perlak község előjárósága.

— **Gyomorbetegek, gyengélkedők, lábadozók és aggyastánok** táplálkozására dr. Dufour a Nestlé-féle gyermektápliszlet ajánlja, mely nemcsak kizárólagosan gyermekeknek való, hanem felnőttek számára is, ha a fent említett kategóriák egyikébe sorozhatók. — Gyomor- és béldaganatok esetében ez képezi az átmenetet a leveses táplálékoktól a szilárd táplálékokhoz és különösen az öregebbeket óvja meg az étvágytalanság vagy a gyomor nehezebb emésztése következtében elmaradhatatlan elerőtelenedéstől. Mindenkinek izlik is és a legkönnyebben emésztetik.

— **Egy leveli béka jöslata a térlől.** Már előre fáznak az emberek; egyik a másikat rémiti, hogy még zordabb lesz a tél, mint a múlt évben volt, pedig hát a ter-

mészeli megfigyelések mást mutatnak. Egyik nap kimegyek méhesembe, hát a kasok között egy nagy gyík sütkérezik a napon; a gyíkok, kigyók stb. ilyen időtáiban már régen elbujtak menhelyeikre. Ez már hosszú ósznek, enyhe télnek a jele. Az erdőn bizonyos fák, bokrok ily időben vagy vérvörösek, vagy levelüket is elhullatták, ma még levelük zöldék. Javában uszik a légben az ökörnnyál ... Ezek mind a hosszú és enyhe ószre mutatnak és hogy zord, sokáig tartó tél nem lesz; legalább régótai megfigyeléseim szerint a fentebbi jelek sohasem csalnak; adja Isten, hogy most is úgy legyen, miután a sok csapás, drágaság ugysis elég rajtunk!

— **Amerikában sok a munkás.** A kivándorlók jól teszik, ha figyelmükre méltatják az Amerikából érkező híreket. Amerikában a gyárak redukálni kénytelenek az üzemet és sok ezer munkást elbocsájtanak. A drága pénzviszonyok és a trösztök ellen megindított harc alaposan elvették a tőke kedvét újabb vállalkozásoktól, vagy a meglevők fejlesztésétől. Ezért érthető, ha a gyárak és a nagy ipartelepek fél anyai munkaerővel dolgoznak az idén, a mult esztendőben s a munkások jelentékeny részét elbocsátják. Így a new-yorki Westing-house-Elekttris-lársaság a minap ezer munkást bocsátott el.

— **A gyorsvonaton nem lesz harmadik osztály.** Az utazó közönség régi kívánsága volt, hogy a Máv. gyorsvonataival harmadosztályú kocsikat is járassanak, vagyis hogy a gyorsutazás előnyeiben a szegényebb vagyoni viszonyok között élő harmadosztályú utasok is reszesüljenek, kik ebből államvasuti vonalaikon egy-két vonal kivételével teljesen ki vannak zárva. A kívánság teljesítése érdekében a kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a Máv. olyan vonalain, amelyeken a gyorsvonatok terhelése és a menetrendi viszonyok megengedik, próbaképen járassanak néhány harmadosztályú kocsit is gyorsvonatokkal. Az erre vonatkozó kísérletek azonban arra a tapasztalatra vezettek, hogy a gyorsvonatok aránytalanul késve közlekedtek s ezért egyelőre elajttették az egész ügyet, azaz a gyorsvonatok a jövőben se közlekednek harmadosztályú kocsikkal.

— **A varasdi** illetve a zágrábi rendőrkapitányság megkeresésére f. hó 8-án délután a csáktornyai főlzolgabirói hivatal feltartóztatta Dr. Radó Jenő zágrábi fogorvost és a vele levő két (4 és 7 és fél éves) teánygyermeket rendőri felügyelet alá helyezte. Dr. Radó a gyermekeket, a tőle elváltan élő nejétől erőszakkal elvette, nem várva be az igazságügyminiszter ítéletét. — 9-én ide érkezett a gyermekek anyja is. — A szülők között ekkor békés megegyezés jött létre, a mennyiben mindkét fél egy-egy gyermekkel elégedett meg. Ezzel a hatóságok megszüntettek minden további eljárást.

— **Sikkasztás.** Gerlitsch János az Ifjú Neumann Miksa cég marburgi illetőségű gépiró-gyakornoka f. hó 11-én 1000 korona elsikkasztása után megszökött.

Postán egy üzletfél részére feladandó pénzeslevelet a már erre a célra előkészített papirdarabokkal telt borítékkal cserélte fel. A turpiság másnap persze kiderült és a jeles ifju a csendőrségnek feljelentett.

— **Esküvő.** Bratincák János gráci géplakatos, tegnap délután 5 órakor tartotta esküvőjét a helybeli plébánia templomban Kopcsándy Mariska kisasszonnyal.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora, kam se predplate i obznana pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Preplatna cena je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JOZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Za Medjimurje.

Dobili smo jako znamenito pismo iz Horvatske. Iz Virovitičke varmegjije nam pišeju medjimurci, sini našega lepoga Medjimurja. Tužen je njihov list, zalosten je njegov glas. Žaluju se, zakaj su ostavili to lepo naše Medjimurje, lepe gorice, te su otišli »vu dalki syet« sreću probat.

A jeli su zaistino vu dalekim svetu? Im je i Virovitička varmegjija pod svetom koronom magjarskom, im i tam magjarski zakoni obranjaju on one, koji se tam nastaniju. Je tak vam je to na papiru. Ali tam ipak mrziju naše ljudi. Jer naši ljudi su marljivi, naši ljudi sa dvema rukami delaju od jutra do večera, pak onda i do nečesa dojdeju, a dok lamošnji vlahi celi den ležiju pod strehom i politiziraju, iščeju pravice, pak pišuju — te se srdiju na medjimurce i na magjare. Naši medjimurci nam sada pišeju, da oni i tam sa magjari drži-ju, jer vidiju, da su magjari marljiv, pobožen skrbljiv narod. Jer pišeju nam iz te virovitičke varmegjinske občine, da ima vu njihovom selu strašno čuda magjarov. Ali akoprem je človek vu jednim kraljestvu, jer i vu Virovitičkoj varmegjiji magjarski kralj vlada, ipak nemaju ni naši magjari niti medjimurci nikakvoga juša. Tojest do sada nisu imali, vezda su se jim oči već odprle i vidiju kaj se dela šnjimi.

Jeli mi verujete dragi medjimurci, da se po Horvatskoj i vu cirkvi moli proti magjarom. Najde se i takov pop, koj namesto prodekuvanja novine čita vu cirkvi, te strašno psuje magjare i medjimurce, zakaj su se nastanili vu Slavoniji, zakaj su starim zleženikom kruha zeli iz zub. — A jeli je cirkva za to? Im je već Kristus naš Gospodin isteral iz cirkve one, koji su vu jeruzalemskoj cirkvi sejam držali. Oh da bi sada došel Zveličtelj, pa stiral iz cikve one pope, koji tam politiku i ne božju reč nazveščaju!

Naši ljudi strašno trpiju vu Horvatskoj. Moraju strašno mnogo plaćati i nemaju nikakove juše. A jeli se tu doma more koj medjimurec pohuditi, da nema juša? Notarijuši su mu medjimurski sini, navučtelji su mu takajše domači sini, pri sudu mu gilla njegov medjimurski jezik, ima votume, vu svem je delnik, a vu Horvatskoj nema nikakvog juša notarijuši tam gde je čisto magjarska občina, neznaju magjarski niti navučtelji ne, sve je gizdavo, mortli su englezi ne tak gizdavi, koji su pak veliki narod, kak horvati!

Ta gizdavoča se vidi i pri nadutim — gospodinu Magdiču. Ov nesrečni človek je tak dalko došel, da već prodekuje, da i Bog zagorski govori. On bi rad zveličil medjimurje! Ali hvala mu lepa, na njegovoj dobroti, zna se kak bi on to zveličenje stel napraviti. Da bi se njegovi žepi napunili.

Kaj hoće te naduti Magdič s medjimurci? Im vu Horvatskoj blizo stopeneset jezer nemcov, blizu ravno tuliko pemov (čehov) pak niti jedan nema tuliko prava, kak vu Medjimurju 50 jezer medjimurcov. Jer vu Horvatskoj niti svaba niti pem, niti magjar nemore biti poglavar. —

Mogel bi biti po zakonu, ali to je vrag da se za zakon nepita jako tam, gde većinom takvi ljudi deliju žlicom pravicu, kak je gospon Magdič.

Kak čujemo Magdič je bala naredit za medjimurce. Veseli se Medjimurje. Na tvoje zdravje bu se pilo i jelo, Magdič bude opet takov govor držal od tvojega sužanjstva, da mu to nitko nebude veruval, ali ipak veseli se Medjimurje, jer vu Dalmaciji bude bal, gde budu horvati pili i jeli i plesali natvoje zdravje. A Magdič bude okolo skrljak nosil, te bude od svakoga gosta nekaj dobil, neki sekser, i to za Medjimurce. On bude vre takav čisti račun dal, da iz ovih sekserov niti jednoga nedobi Medjimurje.

Neznam što je bil on fini pisec, koj je nazval Magdiča za Petricu Kerempuha, ali je i istina. Vekšega političkoga larmentaša, vekšega političkoga larmentaša, vekšega Kerempuha je ne treba, kak je Gospon Petrica Magdič.

Politički pregled.

Pogodba sa Austrijom je gotova. Devedni su se pogajali, znojili se magjarski i austrijski ministri i nazadnje je skoro tak bilo, da je već kraj svemu nebude nikaj iz cele pogodbe. Magjarski ministri su se jako držali, da čim bolšu pogodbu napraviju. Kada su već videli austrijski ministri da magjarski ministri nečeju pustiti, onda su oni pustili. I tak je pogodba bila sklopljena.

Kada su Njegovomu Veličanstvu kralju javili, da je pogodba gotova si je već legel spat. Jako se je raduval i rekel je: — »No hvala Bogu vezda budem barem mirneše spavall!»

Pogodba je 5-ga ovoga meseca bila sklopljena. Strašno mnogo sadržava i tija do pondeljka su ju pisali, da se je moglo podpisati i samo vu tork su austrijski ministri išli dimo. Jer pogodba se je vu Budapešti sklopila.

Orsačko spravišće se je ovoga meseca 10-ga započela. Socialisti su vu Budapešti hodili sem tam na ovaj den i zahtevali su da se njim daju votumi, tojest da svaki socialista ima votuma. A to bi tuliku bilo, kak detetu noža dati oštroga. Bolje bi bilo da bi delali i mirno si kruh služili, a ne da lenjariju jaden celi den zabadav.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuvane predplatnike, naj nam vu novim tertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Strelanje vu varašu.** Vu varašu Belgradu se slijedeća nesreća pripetila: Bili su vu reštu Novaković Milan i Novaković Maxim. Kada su se robi šetali na dvoru jeden predpoldan a med ujima i ovi dva na jedanput su ovi dva nekak skočili i skrivali su se tak dugo, dok su mogli dojt vu hižu inšpektorovu. A vu ovoj hiži su visele na steni svakojačke puške i revolveri. Za pušku su našli 98 patrone, a za revolver 30. Onda su ođišli k jednomu obloku, pak su počeli vun strelati. I to tak besno, da je cela vulica bila vu velikoj pogibelji. Žandari su njim rekli višekrat da naj ne strelaju više, jer se bude strašna nesreća dogodila. Ali to bilo sve zabadav. Ovi dva su još duže strelali. A, nedaj Bog kaj bi vustali! Kada su potrošili sve patrone, onda na zadnje su se ubili. I vumrli su on čas. Došli su doktori, koji su konstatali, da tu nega već pomoći.

— **Nesreća jednoga biškupa?** Zmejanović Gabor srbski biškup iz Veršeca se je vozil svojim prijateljom Nikolajević Milanom vu kloster Grgteg. Kada su se povrnuli nazaj, na jenupt su se konji prestrašili i počeli strahovito bežati. Nesu dugo išli, jer su se kola prehitila i biškup je opal vun s prijateljem skupa. Biškup je dobil na glavi jednu ranu, a Nikolajević si je nosa predrl. Oduvd su pešice ođišli nazaj vu kloster, de su je doktori počeli taki vraćiti.

— **Smrt jednoga oficira.** Iz Berlina pišeju, da je Smidt zvani oficir snažil svojega revolvera, kada se revolver nekak sprožil, a kugla mu se zaletela vu srce. Odmah je vumrl oficir.

— **Ogenj vu Českoj.** Vu seli Vošek je postal strašen ogenj. Pogorela je polovica sela. Još i ljudi sami su pogoreli skolorom. Nekoji su opali vu ogenj. Kvar dojde na 400.000 krune. Još je sreča da je polovica bila asekererana.

— **Muž je zaklal ženu.** — Ágoston Árpád bil je već zdavnja betežen. Imel je rad svoju ženu, ali makar je ona kak došla poštena, — on njoj je ne stel verovali. Na jenupt reče ženi: — Ne boj se, neboš ti mene zaklala, nego ja bum tebe. Za tim je pograbil jednoga noža, pak je šnjim dva-put vpičil ženu svoju. Žena je još živa i vu špitalu leži. A on se pri redarstvo prejavil.

— **Vtonuli su 2 dampfsifi.** Jedna holandska ladja je pelala 700 ljudi. Na jenupt se stresnul vu njega jeden drugi. Obedva sifi su vtonuli, ali ljudi su ipak mogli na čunu izvoziti na breg. Tako se nije vtopil nitko.

Z A B A V A.

Vadlinga.

— **Atentat proti cugu.** Iz Kőbanye je išel baš cug, kad se je lokomotiv posmeknul doli iz šina. Cug je odmah stal, išli su gledat, kaj se pripetilo, a onda su vidli da je netko jednoga velikoga kamena del na šinu. Malo je cug zakesnul, ali nesreča ne se je pripetila.

— **Na želudcu boležljiva i slaba** djeca potrebuju kriepku, nu vrlo laskoprijavljivu hranu. U tu svrhu rabi kao najbolje od vjakega prokušano Nestléjevo brašno za djecu, vrlo fini mliečni dvopek-prašak, koji ukuhan u vodi daje vrlo ukusnu, kriepku i lahko probavljivu hranu. Rabi li se Nestléjevo brašno kao primješa mlijeku, to biva potonje vrlo lahko probavljivo a time se ujedno odvrata toličešja pojava zeludačnog ili crijevnog katara.

— **Bogataš tat.** Vu Klermontu je Thomas zvani bogati trgovac od policije vlovljen i aaprtt. Š njim je vlovljena i njegova 70 letah stara mati. Obedva su obituzeni, da su velikih kradjah draguljah počinilo Starica mati tužena je, da je vkrala mešni odelo vu vrednosti od 120 jezer korun.

— **Aldov proročanstva.** Vu Beću se je hitila iz duge kondignacije 70 let stara Felinek Anna. Vu smrt ju je nagalno proročanstvo. Njoj je išće vu njenoj mladosti preorekla jelna vračarica, da ne bu doživela sedemdeseto leto. Gđa je bila mlada, nije se arinula za to proročanstvo, nego gđa je ostarila, na pamet joj je došlo proročanstvo i tak se je počela bojati smrti, da je obnovela i počinila samoubojstvo.

— **Poziv.** Pučanstvo občine Perlak, sudjelovanjem i podupiranjem Zalavarmegjinskog Gospodarstvenog Društva, prilikom sejma Svetoga Luke 22-og oktobra ovoga leta za dotirane najlepše životinje maršečku nagradu uredi. Nagrade su sledeće: Nagrada Zalavarmegjinskog Gospodarstvenog Društva: 1. Za najlepšu zrebicu (Nori) ober 2 leta s zrebom K. 30. 2. Za najlepšu lešku kubilu ili za najlepšeg zrebca zrebca K 20. 3. Za najlepšu cecatlje (sisajuće) zrebe (Nori) K 30. 4. Za najlepšu zrebicki ili za najlepšog zrebčka K 20. 5. Za najlepšu kravu s telom K 20. 6. Za najlepšu 1—2 leta staru telicu K 20. 7. Za najlepšu prasicu s prasim K 10. Nagrada občine Perlak: 8. Za najlepšu cecatlje (sisajuće) zrebe (nori) K 30. 9. Za najlepšu zrebicku ili najlepšeg zrebčka (2 leta) K 20. 10. Za najlepšeg bika, 1—2 leta starog, zahodne (švajcar) fajte K 20. 11. Za najlepše 1—2 leta staru telicu K 20. 12. Za najlepšog nerasta (prasca) K 10. Nagrada g. zivinarina Lange Kelema: 13. Za najlepšeg 1—2 leta starog bika zahodne (švajcar fajte) K 20. Maršečka nagrada bude se na danu sejma ob pol 11 vura predpoldne na sejmskom trgu pred komišne hiže sudjelovanjem odbora občine Perlak i tajnika Zalavarmegjinskog Gospodarstvenog Društva ovršiti. Sejam Sv. Luke je oobitno sposoben za priskrbu medjimurskih konja i to preporučamo u obzir p gospodarstvenog pučanstva. Na svakojačka pitanja se tičuća ovoga sejma srdačno služi obznanom Ooglavarstvo občine Perlak.

— **Bolest kralja.** Dr. Wekerle minister predsednik došel vu Beč 9-ga o. m. več ga je čekala pozivnica na audienciju popoldan tri vure. Ali ob dveji vuri se se je dalo Dr. Wekerliju na znanje, da ga kralj ne može primiti, jer mu zdravje ne dopušća. Na to je vu celim Beču veliki strah postal bojali su se, da je kralj jako bolestan.

»Naš Gorenc dobil danas popoldan opet dvadeset i pet na stražnju stran tela« — pripovieda stražmešter u krčmi te metne na stol izpražnjenu čašu niekom gizdom, da baš u njegovoj kompaniji taj glasoviti Gorenc služi. Mnogi pri stolu sedeći, koji su prvi krat toga »poštenjakoviča« ime čuli pričeli su stražmeštra izpitivati, tko je taj Gorenc i zakaj bude moral tak strogu kaštigu trpeti.

Stražmešter se skasla, prsti zafrkne mustače i veli:

»Bedastoče, i nikaj drugo nego same samcate bedastoče. — To vam je vražji dečko taj Gorenc. Glavicu ima — Bog mi je sviedok — kak minister, ali pune vragolijah i samih vragolijah; on je već bil tri krat u restu, već je i batine dobil dva krat, svaki krat po dvanajst, ali to sve nikaj nepomaže, on to yaranje i druge kaj kak'ove vragolije nemre pusliti, to je već tak u njegovoj naravi. On prevari čovieka, pak da bi ov iz neba došel. Toga čovieka pod ovim sviecem nema, kojega on nebi prevaril ako hoće.«

»No, mene« — veli na to krčmar — »mene nebi dobil.«

»Kaj? — vas ne?« — odgovori stražmešter — »Gospodin? on vam zavrne nosom na sto kilometrov dalje; proti njegovim lopovštinam nije nitko dosta mudar. Poznate ga?«

»Kak ga nebi?« — potvrdi krčmar.

»No, nikaj za to« — veli stražmešter — »on vas ipak zato, makar ga i poznate prvom prilikom prevari. Hoćete se sa mnom zavladati?«

»Znate gospodin stražmešter« — odgovoril krčmar — »Vi bi pri toj vadlingi ostali kratkih rukavah. Medjutim, ako vam je volja jednu petaču izgubiti...?«

»Primam!« — vikne stražmešter — »Evo moja ruka! — Gospoda su sviedoci. Danas osam dni u ovo vrijeme, kak je sada, je Gorenc pri vas ovde, a za njim dojedem i ja simo si po petaču; prije Gorenc nemre dojt, jer mu stražnjica još nebu zacičila. — Ali gospodine ošterijaš, — stvar je samo žala, ne pako da bi vi onda mojemu Gorencu delali kakove neprilike pri — kompaniji, da bi ga mozbit radi prevare tužili, jer bi onda i ja mogel u vražju kuhinju dospeti. — On će svami umiereno postupati, ja ću već za to skrbeti, da neće biti pregrubo, jer se i onako neradi o čem drugem, već da. platite petaču...«

»Dobro, dobro — gospodin stražmešter — odgovori krčmar — vi se skrbite za to kak hoćete — meni je sve jedno — samo bi vam navuکا toga dal, da se do tog vremena poskrbite za jednu liepu novu petaču i da ju otda liepo sobom ovamo donešete.«

Prisutni suse dosieteći krčmarovoj nasmejali, pak jer se je već poldan približival pričeli su se razhadjati medjusobno si obećavajući, da će danas osam dni se ovde postaviti i izlaz vadlinge dočekati.

I zbilja, — danas osam dni su se u toj krčmi svi, izvan stražmeštra, na okupu našli, čekajući stvari, koje bi imale dojt. Dok su u najživahnijem razgovoru tu sedeli, odpru se vrata sobe i nular stupi liepo mirno, kakti birkica i na to rekuć pobožno, kakti opatica, naš poznati Gorenc.

Okolo stola sedeći, su ga svi poznali, te su pričeli medju sobom šeptati i svaki je budno pazil na njegovo gibanje, na svaki njegov korak i pogled. Čim stupi u sobu, spukne izpod kabanice tamne farbe flašu, tako zvana buteliu i vrlo uljudno — skoro prošeć — zamoli krčmaru, da mu ju najboljim starim vinom napuni. Krčmar se je pritajil, kak da ga nepozna, pak je svaku njegovu kretnju, kak jastreb pazil, jer je znal, da mu je sad spružnica postavljena, u koju će se ili on ili stražmešter uloviti. Vzeme anda flašu te mu ju do zatika gore, onim najfinijim starim, još od 1860 godine medjimurcem natoči i preda. Gorenc ju zatikom zatekne i natrag pod kabanicu — odkud ju je bil spuknul — žep porine, te se obrne i hoće oditi.

Tomu su se svi nadali a najmre krčmar; ali je naš Gorenc delat plana bez krčmara, jer ga je ov odmah zaustavil i zahitieval plaču riečmi: »Čekajte prijatelj, — još niste platili!« — Soldat se odmah okrene te nekaj mrmrla jo zaboravnosti, posegne u žep i metne na stol zatraženu plaču. Krčmar se podsmiehava, kad vidi, kak Gorenc svoju prevaru nije mogel izpeljati radi njegove pazljivosti, te hoće u škrinjicu pogrnuti novce; ali u tom hipu spazi, da je med njimi jedan krivotvoreni sekser, pak zavikne na Gorencu, koj je već na odlazku med vrati. Ov se povrne k stolu a krčmar mu pokaže krivoga seksera riečmi: »Ov nevalja — dajte drugoga!«

Gorenc pogrne novce u šaku i veli: »Ja odmah druge donesem, kod sebe ov hip nemam drugih.«

»Dobro, dobro — veli krčmar — ali vino do toga vrijeme ovde ostavite.« — Proti gostom: — »Dobro i fino su spreli tu zamku, ali ja sam stari vuk za takove stvari. Stražmeštrova petača se već vtopla — on nju nebude oslobodil, pak da se posveti... Eno ga, tam ide preko pijaca« — krčmar gleda van kroz oblok i vidi ga, — kroz pijac dohadja.

»Gorenc posegne pod kabanicu po flašu, metne ju u žep, — ode.

Isto vrijeme stupi i stražmešter u sobu. »Petaču! — Petaču!« — vikne krčmar — »Jeli mi nosite petaču?« — »No, nego kaj mu se mora priznati, mora mu se priznati, — veli dalje — »jer najprije je hoće oditi bez da plati mojega finoga medjimurca, — kad mu radi moje pazljivosti to nije uspielo, onda ga je hotel krivotvoreni mi novci platiti. Ali i tu je našel mojoj budnosti. A jeli će si dojt s drugimi novci po flašu i kaj bude do toga opet znašel, na to bi nam gospodin stražmešter znal odgovoriti!«

»Ja se neću u ništa više pušćati« — veli stražmeštar — »niti na nikaj odgovarati, jer ja sam si došel po svoju petaču. Meni se čini, Gorencu više neće biti simo, jer po kaj bi i išel sim? Finoga medjimurca ima u svojem telečaku jednu punu flašu, pak si ga pomalo pijucka, kad mu je volja — a vrlo jeftino si ga je pribavil, dapače niti novce nije trebal za njega brojiti, već je dal za njega samo evo, ovu punu flašu, koju je Gorenc onde ostavil, dok tobož donese druge novce.

Krčmar hitro pograbi flašu te ju odcepj. Obćenito koštanje započne a jednoglasno mnjenje glasi, da je ovo prava pravcata friška zdenčna voda, zatim da je Gorenc imal kod sebe dve flaše, najme ovu napunjenu vodom i jednu praznu, u koju je dal onoga finoga, zelenkastoga medjimurca na-

točiti, kojega sad doma pijucka, onda da je Gorenc uzela za taj posel dvie, tamne boje flaše, za da se neće videti jeli je vino ili voda u flaši i konačno, da je krčmarova pelača potonula, a ne kak je malo prije krčmar tvrdil — strazmęstrova.

Em. Kollay

Nekaj za kratek čas.

Ruska bürokracia.

Od Gorčakoffa, bivšega ruskoga kancelarišta povedaju sledeće.

Jednu protuletje si je dal na novo malati kancelariju.

Da bi se već bil moral nutri preseliti, pred se da dozvati direktora i strašnim glasom zaruči nad njim:

Je kaj bum ja šnofal tu smrdeću duhu i kvaril si zdravje? Odmah pošlite nuter par pisarov, koji moraju tak dugo nutri biti dok ovu duhu vu se potegneju. I da bu kancelarija jedenput suha, onda mi javite.

Kraljevske cigare.

To je već poznato, da je naš kralj, — Ferenc Jozsef, prekodredno rad pušil. Naravski da na njegovom stolu su nigdar ne — menjkale najfineše cigare. Ne samo v onoj sobi, gde stauje, nego i vu kancelariji su gde gud bile škatulje s finimi cigaran.i.

S jednom prilikom je ran jeden magjarski kapitan pisal v kancelariji, kada iznenada stupi nuter Ferenc Karoly, otec našega kralja.

Gospon kapitan — veli stari nadherceg — naj se nikaj nešanaju nutri stupiti k njegovom Veličanstvu, ako bi imali kaj za javiti. Njim je slobodno nutri stupiti, da očeju.

Nadherceg je duže vremena ostal pri kralju i kapitan je bil presiljeni višekrat upotrebiti ovo dopušćenje, da zbog podpisa nutri nese jedno ili drugo pismo.

Kada kapitan nuter stupi kralju, nadherceg se već odpravljal. Kralj na friskoma pregledne pismo, podpiše na kaj se kapitan obrne s pismom, da ga prek da ministeriumu.

Komaj vun stane kapitan iz sobe, Karoly nadherceg se odpravi za njim, ali kralj smejuć prime za ruku oca i veli:

Dragi otec, prosim vas, ostanite tu barem dve tri minute!

Zakaj? — pita začudjeno nadherceg. Im smo se već dospomenuli mi dva, kaj smo steli.

Oh, najmenje zato, nego da bu imel vreme kapitan . . .

Za kaj bi imel vreme? — preseče mu reč nadherceg. Da mi more poškebljati v drugoj hiži cigare — veli smejuć kralj. — Da je k meni došel, niti jednu cigaru si je ne mogel skriti v žep, kajli to bi se na njegovoj napetoj opravi odmah poznalo. Ovi su već vućni tomu, da se odpravljaju k domu onda si napuniju sve žepu s mojimi cigarami, kajli ja tak sudim, da i oni pograbi-ju priliku, gde moreju do finih cigarah dojtii.

Starijski magjarski jezic.

Znamo, da je bilo vreme, da su švabi sve prilike pograbili, da bi mogli magjare ponećiti i stare magjarske navade izkoreniti. I ako su s prostim narodom nikaj ne mogli skončati. gospoda, koja su za ono vreme vnogo hodili v Beč, se je dal podlog. Jošće zpocetka prošloga stoletja su se

naše gospe najviše nemški spominale; i ako su negda-teda pregovorile magjarski, taj jezic je bolje bil spodoben k ričetu, kak pravomu magjarskomu jeziku. Evo jedna pelda.

Jedna bogata gospa je pohodila svoju sestričnu, pri kojoj najde na stolu jedno vizitkartu, od jednoga dobro poznatoga gavallera.

Kaj, da vidim čerkica! — zakriči gospa. Ovaj Glücksritter k tebi hodi i ti ga emfangeras? More biti ga i ve čakaš, zato si se spravila vu tak veliki putz?

— Oh, on ti je jako liebenswürdig, — odgovori frajlica.

Ali karakterlos, — replicira gospa.

On ti je strašno artig.

Ali unverschämt jen čovek.

On ti je strašno gebildet.

Ali infamis.

On ti je prekodredno cuvorkomment!

Na tose gospa tak razsrdi, da zgrabi vizitkartu i hiti nju vu peč s ovimi rečmi: Schnell auf die Feuer, da te nišči nebu već videl

Katarina kolo igra.

Kata kolo igra.

Za njom majka tiho hodi:

»Hodi dimo Katarina,

Došli su ti dragi gosti:

Dragi gosti kovačovi.*

»A ja nejdem za kovača

Kovač mora rano stati,

Rano stati i klepati.

Mene hoću za szabola,

A ja nejdem za sabola:

Sabol mora rano stati

Rano stati konce presti.

Prosiju me za tišlara,

A ja nejdem za tišlara:

Tišlar mora rano stati

Deske lepo pohoblati.

Prosiju me za mesara:

A ja nejden za mesara:

Mazar ima čuda nože,

S njimi bi se porezala.

Prosiju me za jagara,

A ja nejdem za jagara:

Jagar ima čuga puške,

S njimi bi se ustrelila.

Prosiju me za mlinara,

A ja idem za mlinara,

Za dobroga gospodara

On ne dela, samo sedi.

Njemo voda žito nosi,

Drugim jemle, sebi daje.

Moja bol.

Plauć šećem gori, doli,

Od žalost me glavz boli.

Mater imara, nije prava.

Otec mi je huj, od vraga.

Nemam nikoga na svetu,

Tko bi delal smenam lepo.

Bog moj dragi vu visini,

Molbu moju lepo priimi!

»Nemam oca niti mti,
Niti dragu za ljubiti!

—
Pošli meni jednu dragu,
Ne maram ja či sirotu.

—
Samo nek bude mi krepost.
Na tu groznu velku žalost.

K večeru.

K večeru bum vu selo išel,
Do polnoći nebum došel.

—
Mila bude me ljubila,
Žarki ogenj naložila.

—
Žarki ogenj jako gori,
Moja mila mene prosi.

—
»Sedi mili na klupčicu,
Kušni svoju ljubičicu!»

—
Kad to veli, tak me gledi,
Kak zvezdice gor' na nebi.

Ljubav bez odgovora.

Ne govori mila,
Toga, da ljubiš,
Ar ti men inigdar
Dobro ne želiš.
Hodiš splaćan,
Gori, doli,
Svigidar na me,
Zlo govoriš,

Kam misliš!?

—
Kam si misliš,
Medjimurska ružica,
To te prosim,
Poveć meni od srca
Ja sam tebe,
Rado videl,
Navek v mojim
Srđcu nosil.

Dan i noć!

—
Obrni se ruža
K meni te prosim.
A ja moje srđce,
K tebi još nosim.
On prinesi,
Ljubav tvoju,
K boleštnomu
Srđcu mojemu.

Draga ti!

—
Pak mi poveć tuge
Tvoje od srđca,
A ja budem opet
Moja devójka,
Ljubijmo se,
Kak golubi,
Pak dojdemo
Gori k nebi —

Ja i Ti!

— **Deca se igraju.** Maurič Martina i Makovec Petra štala se je vužgala 5-ga o. m. po poldan. Štala, hiža, seno, slama, vu kozlici bivše žito je zgorela. Kvar je 1000 korun. Ognju kriv je bil Makovec Martina 4 let stari Ferdinand zvani sin, koj se je šibicam igral vu štali.

559 4--10

A PAULA

sóskúti

**FORRÁS természetes hazai diuretikus gyógy-
ásványvíz. Leghíresebb orvos-professoraink
kiváló gyógyeredményeket érnek el vele minden-
nemű hurutos gége-, epe-, vese-, hólyag- és májbetegségeknél és a legakutabb gyomor betegségeknek is
biztos hatása van.**

Folséges és különleges gyógyszer gyomorégés ellen és vizetlét zavaroknál.

Kapható minden jobb fűszer- és ásványvízkereskedésben.

Muraköz és Alsólendva egyedüli főelárusító:
STRÁHIA TESTVÉREK Csáktornyaén.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	pšenica	20.00 —
Rozs	Hrż	15.00 —
Arpa	Ječmen	15.00 —
Zab	Zob	15.00 —
Kukoricza új	Kuruza nova	11.00 —
Fehér bab új	Grah beli	16.00 —
Sárga bab	» žuti	13.00 —
Vegyes bab	» změšan	13.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20.00 —
Lenmag	Len	20.00 —
Tökmag	Koščice	18.00 —
Bükköny	Graborka	15.00 —

rásbírótság, 1907. évi Sp. II. 323/2 számú végzése következtében Dr. Schwarz Lajos ügyvéd által képviselt Erste Zagorianer Kohlen Gewerkschaft czég javára Zsuidaries György dravavásárhelyi lakos ellen 832 K. s jár. erejéig 1907. évi július hó 29-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt, és 1320 K. becstűt 1 szekér, 1 sertésöl, 1 cséplőgép, 1 ló, és egyéb gazdasági felszerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. jbi-róság 1907. 476/2 sz. végzése folytán 80 kor. lökekövetelés járuléka erejéig Dráva-vásárhelyen leendő eszközésére

1907. évi október hó 14 napjának d. e. 10 óra

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Csáktornya, 1907. aug. 27. 550

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényél, oszúnál és meghűléseknel, bodorsólesésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatotak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest**. Dr. Richter gyógyszerárára az „Arany orszlánohoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Kitűnő rózsza és amerikai sárga

burgonya

eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

NESTLÉ

az egészséges **gyermeklisztje**

és a beteg gyermek, a gyomorhajosok régóta bevált tápláléka. Megóv a hányástól, hasmenéstől, behurcoltól és elhárítja ezeket.

A gyermekápolásról ismeretű füzetet ingyen küld. **NESTLÉ**

Wien I., Biberstrasse 11.

722 sz. 1907.

549

Árverési hirdetés.

Alulhírt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. törv. széknek 1907 évi V. 502/1 sz. végzése következtében Dr. Hajós Ferenc ügyvéd által képviselt Balogh Ferenc tanító — határőrsi lakos javára — Sopár Mátyás s. t. ellen 300 K. s jár. erejéig 1907. évi augusztus hó 19-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 740 K. 20 fillérré becstűt Hegyet Agnes mint kkoru Hegyet Györy, András, Péter, Rozália és Vince gyámjánál: 1 ló és 2 tehénből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. jbi-róság 1907. évi V. 502/2 sz. végzése folytán 300 kor. lökekövetelés ennek 1907. évi marc. hó 20 napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 207 K. 44 f.-ben bírótálg már megállapított költségei erejéig Pernyákon leendő eszközésére

1907. évi október hó 21 napjának d. e. 11 óra

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Csáktornya, 1907. okt. hó 6.

722 sz. 1907.

568

Árverési hirdetés.

Alulhírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. já-

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipszűtja; üvegben —30, —60, 1. — és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

esakis Poloskák ellen üvegekben —40, —80, 1,20, 2,60 és 5. K. kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre. Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

Kapható: Stráhia Testv. és ifj. Premecz Miklós cégnél.

BUTOR

Asztalos és kárpitozott valamint vas- és rézbutorok nagy raktára.

Schwarz Lipót Varazdin.

Legolcsóbb legelőnyösebb bevásárlási forrás teljes menyasszonyi kelengyék, szállodák vendéglők és magánosok részére.

Képes mintakönyv kívánatra ingyen.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járás-bíróság 1907. évi V. 512/1 számú végzése következtében Erzsébet gőzmalom társaság temesvári fiókja czég javára Rosenteld Jakab muraszterdahelyi lakos ellen 207 kor. s jár. erejéig 1907. szept. hó 21-én fogana-losított kelégitési végreh. utján lefoglalt és 1720 kor. becsült fűszer, vas és rövidáru üzleti felszerelvények és egyéb árucikkékből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. jbi-róság 1907. V. 512/2 197. számú vég-zése folytán 207 kor. tőkekövetelés, ennek 1907 évi május hó 28 napjától járó 5 ka-matai és eddig összesen 68 kor. 40 fillér-ben bíróságilag megállapított költségek ere-jéig Muraszterdahelyen leendő eszközésére

1907. évi október hó 18 napjának d. e. 1/2 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szán-dékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni 556

Ezen árverés Stadler Károly st. alap-foglaltatók javára szintén megtartatni fog. Kelt Csáktornyan, 1907. évi okt. 6

Bischitzky Miksáné, Nagykanizsa.

Nagy választék új és átjatszott zongorák, pianinók, fushar-moniumok és cimbalmokban

Részletfizetésre is!

Hangszerek bérbe adatnak. 994 16-20

3881. kigd 1907. sz.

Zalavármege közig. bizottságától.

Hirdetmény.

A cs. kir. szab. déli vaspálya társaság jogot nyervén az **Alsómihályfalva** (Alsómihálovecz) község ha-tárában levő 892|c, 893|a, 888|a, 887|a, 886|a, 877|a, 879|a, 878|a és 880|a helyrajzi, illetve 327. 325, 326, 776, 1783, 307, 911. 393 és ? telekjegyző-könyvi számú ingatlanoknak s Budapest-prágerho-fi vasuti vonallal határos részei kisajátítására, az 1881. évi XLII. tez. 35—40 §§-ai alapján való eljárás céljából Dr. Tripammer Rezső, Zakál Henrik, Dr. Tamás János és Dr. Huszár Pál megyei aljegyzőből álló bizottság küldetett ki. Ezen bizottság eljárásának határideje **1907. évi nov. hó 8-ának délutáni 1 órája**, a küldött-ség találkozási helye **Alsómihályfalva vasuti állo-más felvételi épülete.**

A vonatkozó kisajátítási terv és összeírás Alsómihályfalva (Alsómihálovecz) község-házánál köz-szemlére kitétetvén, ott az érdekeltek által 1907. évi október hó 15-től november hó 7-ig megtekintetők.

A kiküldött bizottság s kisajátítási terv meg-állapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül senkisésem jelen meg.

Kelt Zalaegerszegen, 1907. október 8-án.

GRÓF BATTYÁNY PÁL

Zalavármege főispánja,
mint a közigazgatási bizottság elnöke.

567 1—3

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

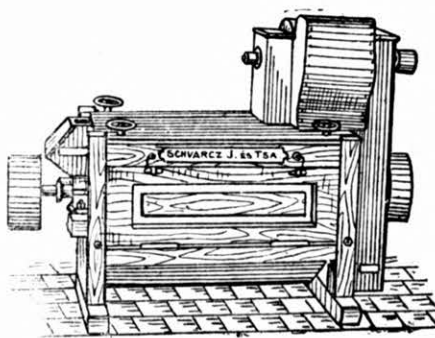
Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

 árjegyzéket

Levélczím: 872 38—52

„AGRARIA“ Budapest, Váci-út 2.

DÁRIUS

Hántoló és hegyező-gép.

Törvényesen védett (n fekvő szerkezettel, mun-haközben szabályozha-tó surlaköpenynyel és surla- verőkkel. ✻ ✻

Kérjen árat.

**Schvarcz József
és Társa**

műszaki iroda és raktár.

Gépszijgyár. Budapest

V, Váci-körut 26.

864 37—52

DÁRIUS-nak feltűnő a teljesítőképessége, szer-kezet-i tökéletessége, ol-csósága, könnyű kezelhe-tősége. Állítható egyetlen kézikerek által. Szállítható azonnal kívánatra négy-heti próbára is.